

PERAKENDECİLERİN %72'Sİ, COVID-19 NEDENİYLE FAALİYETLERİNE KISMEN VEYA TAMAMEN ARA VERDİ

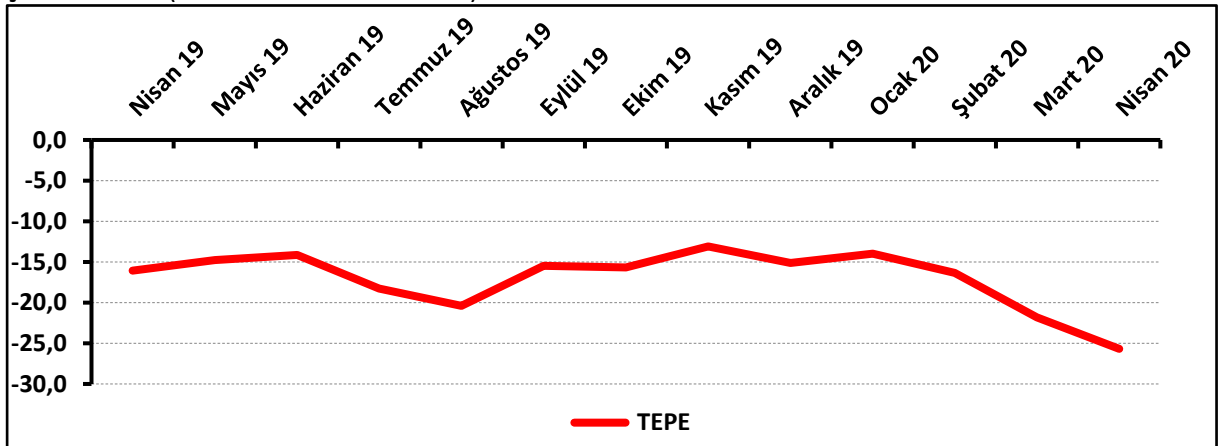
TEPE, Nisan 2020'de bir önceki aya göre 3,9 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 9,6 puan azaldı. Perakende güveninin azalışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörü, nisan ayında perakende güveni en fazla azalan sektör oldu. Türkiye'de Avrupa ülkelerine kıyasla salgının daha geç yayılmasından dolayı perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilemiş görünüyor.

TEPE anketi¹ kapsamında perakendecilerin yüzde 22'si Koronavirüs ile mücadele kapsamında alınan tedbirlerden dolayı faaliyetlerine tamamen ara verdiğini, yüzde 50'si çalışan sayısını ya da çalışma saatlerini düşürdüklerini belirtti. Faaliyetlerine Koronavirüs öncesinde olduğu gibi devam edenlerin oranı ise yüzde 28 oldu. Katılımcıların yüzde 24'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 58'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 18 oldu.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Nisan ayında -25,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 9,6 puan, geçen aya göre 3,9 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki azalış etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Nisan 2019 – Nisan 2020)²

¹ Nisan ayı anketi 7-22 Nisan 2020 tarihleri arasında yapılmıştır. Nisan ayında ankete, "Koronavirüs ile mücadele kapsamında alınan tedbirlerden dolayı faaliyetlerinize ara verdiniz mi?" sorusu eklenmiştir.

² Bülteindeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

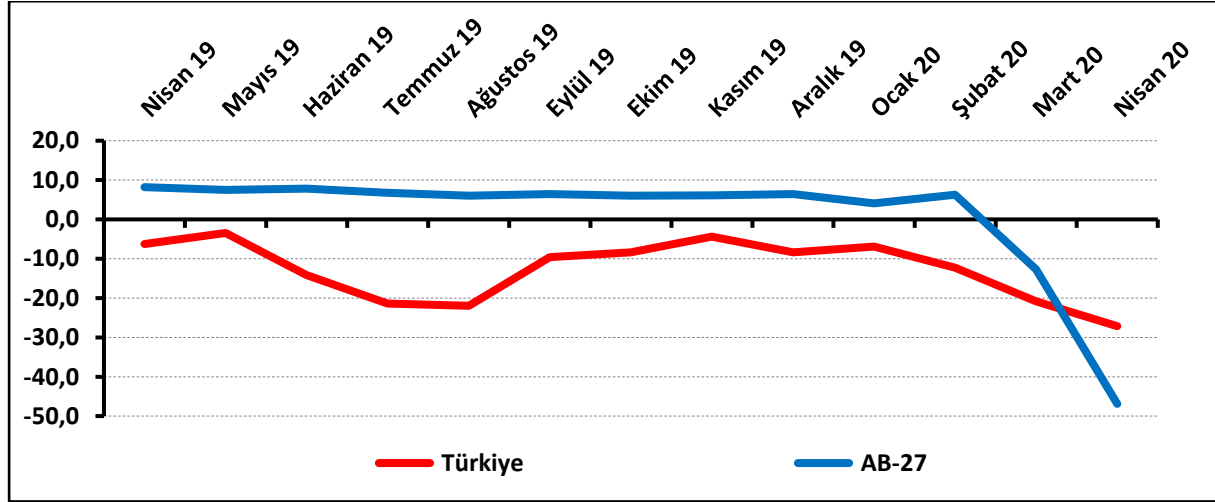
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-15,4	-8,8	-12,2	-13,9	-16,7	-15,7	-9,3	-12,8	-16,7	-17,7	-20,5	-7,6
2019	-20,8	-21,7	-13,9	-16,1	-14,8	-14,1	-18,3	-20,4	-15,5	-15,7	-13,1	-15,1
2020	-14,0	-16,3	-21,8	-25,7								

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2020’de -27,1 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 6,3 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 20,8 puan azaldı.

Nisan 2020’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 24,5’i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 58’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 17,5 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Nisan 2019 – Nisan 2020)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

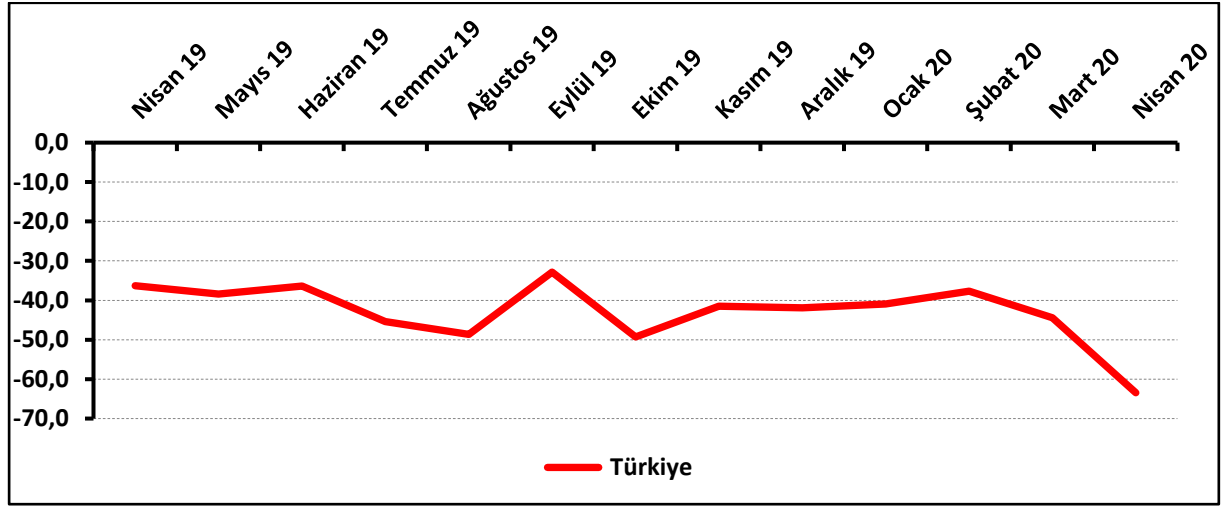
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-11,5	2,5	-3,7	-6,1	-14,7	-3,7	-1,4	-10,4	-16,4	-20,2	-22,2	13,2
2019	-20,0	-25,3	-7,3	-6,3	-3,5	-14,2	-21,4	-22,0	-9,6	-8,4	-4,4	-8,4
2020	-7,0	-12,3	-20,8	-27,1								

İşlerin durumu geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Nisan 2020'de -63,5 puan değerini alarak, Mart 2020'ye göre 19,1 puan, Nisan 2019'a göre 27,2 puan azaldı.

Nisan 2020'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 13,1'i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 76,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 10,3 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Nisan 2019 – Nisan 2020)

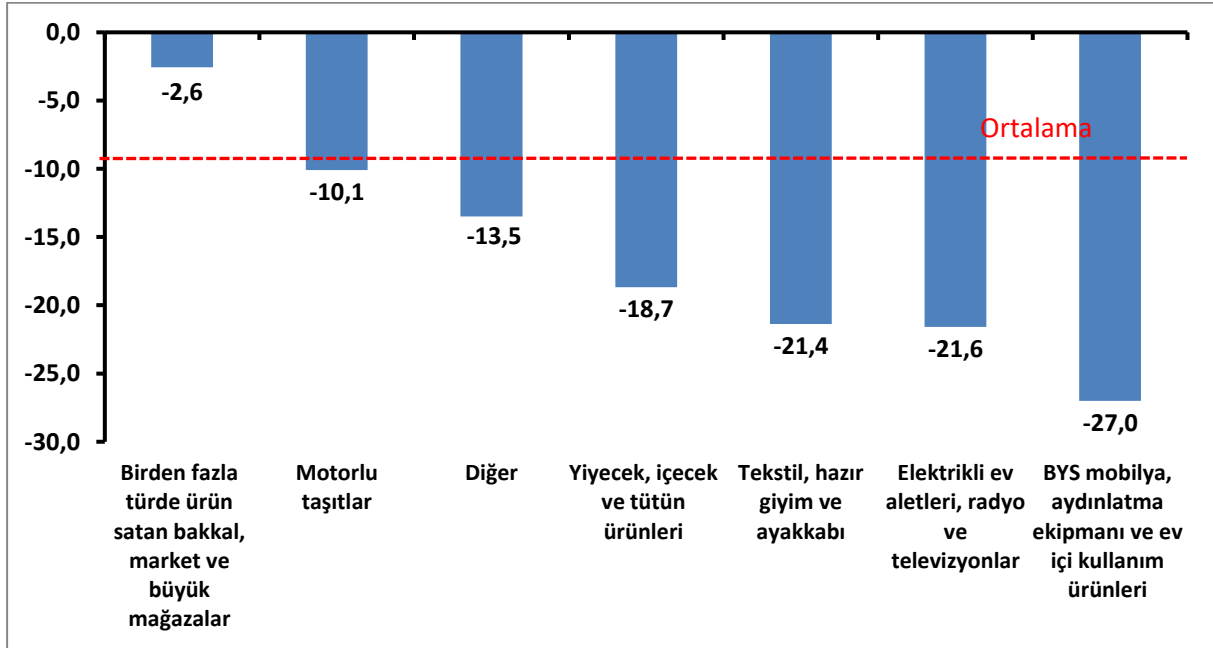
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4	-45,4	-48,6	-32,9	-49,3	-41,5	-41,9
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5								

Perakende güveni en çok “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Nisan 2020’de, geçen yılın aynı dönemine göre tüm sektörlerde azalış görüldü. “Birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü ortalama değişimin üzerinde değer alırken, “motorlu taşıtlar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörleri ortalama değişimin altında değer aldı. Perakende güveni en fazla “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektöründe azaldı.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Nisan 2020’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin satış beklentisindeki düşüş devam ediyor

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Nisan 2020’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve satış fiyatı beklentisi” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri hem Nisan 2019’a göre hem de Mart 2020’ye göre azalırken, “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergesi arttı. “Önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi” göstergesi ise Mart 2020’ye göre artış, Nisan 2019’a kıyasla azalış gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

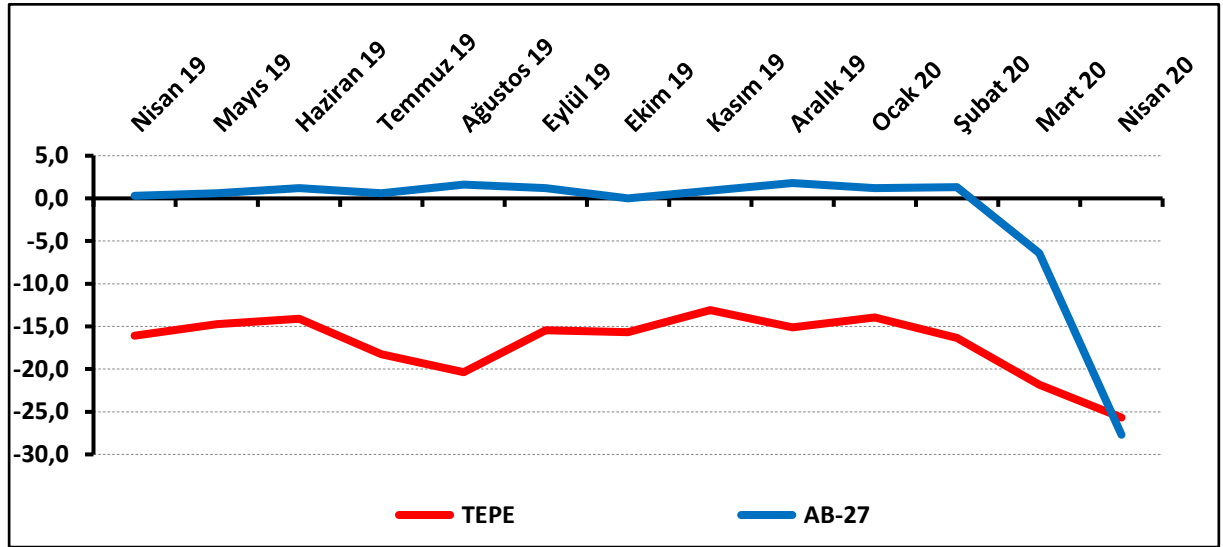
Sorular	Endeks 04/2019	Endeks 03/2020	Endeks 04/2020	Bir önceki aya göre değişim 04/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 04/2020
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-50,8	-57,0	-68,8	-11,8	-18,0
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ³	8,9	12,3	18,9	6,6	10,0
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-18,4	-29,6	-43,3	-13,7	-24,9
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-6,3	-20,8	-27,1	-6,3	-20,8
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-2,2	-8,4	-3,0	5,4	-0,8
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	41,1	26,9	19,1	-7,8	-22,0
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-36,3	-44,4	-63,5	-19,1	-27,2
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	5,9	7,6	13,5	5,9	7,6

³ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Nisan 2020’de -27,7 puan değerini aldı. AB-27’de perakende güveni bir önceki aya göre 21,3 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 28,0 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2019 – Nisan 2020)**Tablo-5.** AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	5,7	5,1	2,7	1,1	2,4	2,6	1,9	3,2	4,3	1,0	1,3	1,7
2019	-0,4	0,2	1,7	0,3	0,6	1,2	0,6	1,6	1,2	0,0	0,9	1,8
2020	1,2	1,3	-6,4	-27,7								

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan, nisan ayında geçen yıla göre artış gösteren tek ülke oldu. Perakende güveni geçen yıla göre en az azalan ülke Türkiye oldu. Türkiye'yi; Çek Cumhuriyeti ve Fransa takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Estonya, Hırvatistan ve İrlanda oldu. Bir önceki aya göre en fazla azalış da Hırvatistan'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Nisan 2019'a göre azalış Euro Bölgesi'nde 27,2; AB-27'de 28,0 oldu. Mart 2020'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Nisan 2019 ve Mart 2020'ye göre)

Ülkeler*	Nisan 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)***	Mart 2020'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	1,8	-18,1
Türkiye	-9,6	-3,9
Çek Cumhuriyeti	-11,7	-14,4
Fransa	-12,9	-7,3
Hollanda	-21,3	-17,2
Belçika	-21,8	-25,1
Finlandiya	-26,3	-11,4
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-26,4	-20,0
Litvanya	-26,6	-25,4
Euro Bölgesi-19	-27,2	-19,7
AB-27	-28,0	-21,3
İsveç	-28,4	-31,8
Sırbistan	-28,8	-34,7
Portekiz	-28,9	-25,7
Slovakya	-29,7	-31,5
Romanya	-32,0	-35,4
Bulgaristan	-32,6	-28,7
Letonya	-33,2	-22,5
Slovenya	-33,8	-26,0
Polonya	-34,2	-31,4
Macaristan	-34,2	-23,6
Almanya	-35,1	-21,4
Danimarka	-35,5	-25,5
Avusturya	-36,6	-21,6
Malta	-37,4	-9,4
Makedonya Cumhuriyeti	-37,4	-36,2
İspanya	-44,2	-37,1
İngiltere	-44,4	-26,4
Karadağ	-44,8	-39,2
İrlanda	-48,2	-24,4
Hırvatistan	-50,7	-47,8
Estonya	-51,9	-41,8

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan; Ocak 2019'dan itibaren İrlanda; Haziran 2019'dan itibaren Arnavutluk ülke verilerine eklenmiştir.

** Birleşik Krallık, 31 Ocak 2020'de Avrupa Birliği'nden ayrıldı.

***Sıralama Nisan 2019 değişimine göre yapılmıştır. Arnavutluk ve İtalya'nın Nisan 2020 verileri açıklanmamıştır.